

Veiligheid bij Optochten

Praalwagens en platte karren

Colofon

Opsteller

Expertgroep Evenementen

Fotoverantwoording

Carnavalsoptocht Montfoort 'Les Boutonniers'

<http://www.lesboutonniers.nl/Optocht.aspx>

Contactgegevens

Veiligheidsregio Utrecht

Postbus 3154

3502 GD Utrecht

088-8781000

info@vru.nl

www.vru.nl

www.vrubrandweer.nl

 veiligheidsregioutrecht

 @vrutrecht

Vragen over evenementen & brandveiligheid

risicobeheersing@vru.nl

Vragen over evenementen & gezondheid

ghor.evenementen@vru.nl

Vragen over evenementen & openbare orde en verkeer

evenementen.crisisbeheersing.midden-nederland@politie.nl

Inleiding

Indien er in uw gemeente een optocht georganiseerd wordt, komen hier een aantal zaken bij kijken die men vooraf moet regelen om de optocht veilig te laten verlopen. Om u als verantwoordelijke van de gemeente te ondersteunen in het vergroten van de veiligheid tijdens optochten, is de folder **Veiligheid bij Optochten opgesteld.**

Deze folder is bedoeld als informatief document voor gemeenten, waarmee gemeenten inzicht kunnen krijgen in de punten van veiligheid die van belang zijn bij optochtvoertuigen. Deze folder kan een basis bieden voor de inhoud van uw plaatselijke optochtreglementen.

Bij optochtvoertuigen kunt u denken aan praalwagens bij een (carnavals)-optocht, bloemencorso, koetsentocht en optochtwagens bij een evenement.

In deze folder vindt u informatie over de volgende punten:

1: Verkeersveiligheid

- APK-keuring en kentekenplicht;
- W.A.- en Praalwagenverzekering;
- Regels voor de bestuurder;
- Regels voor vervoer.

2: Voertuigeisen

- Afmetingen van het voertuig;
- Reminrichting;
- Constructie en stabiliteit.

3: Veiligheid tijdens de optocht:

- Begeleiding en afscherming;
- Zicht van de bestuurder.
- Deugdelijke valbeveiliging;
- Op- en afstap.

4: Brandveiligheid:

- Brandblusser;
- Brandstof;
- Elektriciteit;
- Open vuur;
- Gasflessen.

5: Gezondheid:

- EHBO-koffer;
- Eerste hulpverleners.

1 Verkeersveiligheid

Tijdens optochten worden vaak voertuigen gebruikt voor het vervoer van personen. Voor de wet mogen in- op of aan laadruimtes van voertuigen en aanhangwagens [geen personen worden vervoerd](#). Wel kan de gemeente een [onthefing](#) verlenen voor het vervoer van personen [binnen een afgekaderd parcours](#) en mits deze gekoppeld is aan een evenementenvergunning. Alle voertuigen en deelnemers die betrokken zijn bij een optocht, moeten zich aan de [Wegenverkeerswet](#) en het [RVV](#) houden. U kunt denken aan onderstaande punten.

APK en kentekenplicht

Het voertuig dat zal deelnemen aan de optocht moet [APK](#) gekeurd zijn en moet op de openbare weg zijn toegelaten (er moet een kenteken voor zijn afgegeven). Daarnaast moet het voertuig in technisch deugdelijke staat verkeren.

Praalwagenverzekering

Het voertuig dat zal deelnemen aan de optocht moet verzekerd zijn voor de [Wettelijke Aansprakelijkheid](#). Daarnaast moet de bestuurder nagaan of deelname aan optochten wel is inbegrepen in de WA-verzekering. Als dat niet het geval is, moet een zogenaamde *praalwagenverzekering* worden afgesloten. Dit is een speciale verzekering voor praalwagens. Zowel de het trekkend voertuig als de aanhangwagen zijn dan voor aansprakelijkheid verzekerd. Hierbij kan aanvullend een ongevallendekking afgesloten worden, waarmee bestuurder en inzittenden verzekerd zijn voor letsel door ongevallen.

Regels voor de bestuurder

De bestuurder van het optochtvoertuig moet in het bezit zijn van het juiste en benodigde rijbewijs voor het voertuig dat wordt bestuurd. Uiteraard mag de bestuurder niet onder invloed van drank of drugs verkeren. Bij voorkeur is een bestuurder minimaal 21 jaar oud en beschikt deze minimaal over rijbewijs B.

Regels voor vervoer

Optochten vinden alleen plaats [binnen een afgezet parcours](#) en [binnen de tijden genoemd in de evenementenvergunning](#). Alleen daar is de [onthefing](#) voor het bijzonder vervoer van personen van toepassing. Het parcours dient door de organisatie te worden afgesloten met verkeersregelaars om vermenging met overig verkeer te voorkomen.

Tijdens de optocht is het aan te bevelen om op het parcours een maximale snelheid van 6 kilometer per uur toe te staan. Zorg bij voorkeur voor een technische snelheidsbeperking.

Tijdens het vervoer van- en naar het parcours mogen geen personen worden vervoerd en moet gebruik worden gemaakt van de kortste route over binnenwegen. Een ontheffing met voorwaarden voor vervoer of aanvullende verkeersbegeleiding kan nodig zijn in verband met de afmetingen van een voertuig.

Hoewel de regels voor het vervoer van personen duidelijk zijn, worden er in de praktijk nog regelmatig personen vervoerd buiten het parcours. De bestuurder is hiervoor primair verantwoordelijk, maar de organisatie en wegbeheerder kan hierbij goed ondersteunen door deelnemers af te laten stappen aan het einde van het parcours.

2 Voertuigeisen

Bij voertuigen in een optocht moet rekening gehouden worden met de lengte, de breedte en de hoogte van de voertuigen. De maximale afmetingen van de voertuigen zijn afhankelijk van het soort voertuig. De eisen staan per voertuig vermeld in de [Regeling Voertuigen](#). Het verloop van het parcours kan ook van invloed zijn op de maximale afmetingen. Zijn er versmallingen of scherpe bochten in het parcours? Dan zou de gemeente hier ook aanvullende voorwaarden aan kunnen verbinden. Bij de maximale afmetingen van de voertuigen moet rekening worden gehouden met objecten/publiek langs de route in combinatie met de draaicirkel van het voertuig. Om aanraking met publiek te voorkomen kan ook worden gedacht aan het op afstand houden van publiek met hekken of verkeersregelaars.

Lengte

In de Regeling Voertuigen varieert de maximale lengte per voertuig tot maximaal 18,75 meter. Hierbij moet rekening gehouden worden met de totale lengte van het voertuig inclusief aanhangwagen en de draaicirkel van het optochtvoertuig.

Breedte

In de Regeling Voertuigen varieert de maximale breedte per voertuig tot maximaal 2,55 meter. Hierbij moet rekening gehouden worden met de breedte van de route. Denk hierbij aan bijvoorbeeld smalle wegen, bochten of kruispunten.

Hoogte

In de Regeling Voertuigen varieert de maximale hoogte per voertuig tot maximaal 4 meter. Hierbij moet rekening gehouden worden met (uitstekende) objecten langs de route. Denk hierbij aan bijvoorbeeld elektriciteitslijnen, groenvoorzieningen en straatverlichting. Voorkom dat de opbouw van het voertuig over publiek reikt en voorkom dat de hoogte-breedteverhouding kantelgevaar te veroorzaakt.

Maximum gewicht

Het (optocht-)voertuig mag niet zwaarder zijn dan het maximale toegestane gewicht van het type wagen. Hiermee wordt het eigen gewicht van het voertuig *inclusief* het laadvermogen bedoeld.

Reminrichting

Elk voertuig moet zijn voorzien van een deugdelijke reminrichting. Aanhangwagens van landbouwvoertuigen zijn vaak niet voorzien van een rem! Het is ook belangrijk dat er voldoende afstand op de voorganger wordt gehouden, om tijdig tot stilstand te kunnen komen.

Constructie en stabiliteit

De constructie van de opbouw moet deugdelijk zijn, waardoor afbreken of verlies van onderdelen wordt voorkomen.

Om de stabiliteit te verhogen is het aan te bevelen om alleen aanhangwagens in te zetten die voorzien zijn van twee assen. Ook moet de combinatie van het trekkend voertuig en de aanhangwagen zijn toegestaan.

3 Veiligheid tijdens de optocht

Tijdens de optocht is voor het verhogen van de veiligheid van de in/opzittenden en het publiek van belang dat er maatregelen worden getroffen. Bij optochten is veel te zien, te horen en te beleven. Er wordt veelal gebruik gemaakt van afwijkende voertuigen. Hierdoor liggen afleidingen vaak op de loer. Hieronder staan een aantal belangrijke punten van veiligheid vermeld.

Begeleiding van het voertuig

Om te voorkomen dat publiek of deelnemers in aanraking kunnen komen met draaiende of aandrijvende delen zoals de wielen, is het van belang om hen hier tegen te beschermen. Dit betekent dat er aan weerszijden van het optochtvoertuig personen meelopen met het voertuig. Deze personen zorgen dat het voertuig veilig kan voortbewegen zonder schade of letsel te veroorzaken. Als alternatief zou het voertuig fysiek afgeschermd kunnen worden. In verband met het onderrijgevaar wordt geadviseerd geen snoep of cadeautjes vanaf de voertuigen te gooien. Langs de route uitdelen is een beter alternatief.

Zicht van de bestuurder

Voor de bestuurder van het voertuig is het van belang dat deze rondom het voertuig voldoende zicht heeft. Ontbreekt dit zicht, dan zal er begeleiding moeten worden ingezet. Deze personen communiceren met de bestuurder van het voertuig, en begeleiden het voertuig langs de route door bochten en (smalle) wegen.

Deugdelijke valbeveiliging

Om in veiligheid van in/opzittenden van het voertuig te kunnen voorzien, wordt aanbevolen om het optochtvoertuig te voorzien van een deugdelijke [afvalbeveiliging](#). Hierdoor kunnen de in/opzittenden niet van het voertuig afvallen, waardoor letsel voorkomen wordt. Er wordt geadviseerd een leuning van 1,20 meter hoog te verplichten rondom het voertuig.

Op- en afstap

Om inzittenden van het voertuig veilig te kunnen laten op- en afstappen, is het verstandig om een trap te monteren. Ook deze trap moet worden voorzien van een afvalbeveiliging. Voor de veiligheid is het verstandig om de op- en afstap in te richten aan de achterzijde van het voertuig, zodat de inzittenden niet bekneld kunnen raken onder het voertuig.

4 Brandveiligheid

Met het oog op de brandveiligheid van optochtvoertuigen adviseert de Brandweer op de brandveiligheid. Hieronder staan belangrijke punten weergegeven die in acht kunnen worden genomen bij het opstellen van het optochtreglement met betrekking tot brandveiligheid.

Brandblusser

Op ieder optochtvoertuig is het verstandig tenminste één goedgekeurd draagbaar blusmiddel aanwezig te hebben. Deze moet een minimale inhoud van 6 kilo/liter hebben en geschikt zijn om een beginnende brand te kunnen blussen in de brandklasse A, B en C (vaste en vloeibare stoffen, gassen).

Brandstof

Extra brandstof voor de eventueel aanwezige aggregaten brengt een aantal veiligheidsrisico's met zich mee. Het is verstandig om gebruik te maken van een energiezuinig aggregaat, dat tijdens de optocht niet bijgevuld hoeft te worden. Mocht het bijvullen van brandstof toch onvermijdelijk zijn, moet rekening gehouden worden met de volgende punten:

- De reservebrandstof moet veilig worden opgeslagen, uit de buurt van (licht) ontbrandbare stoffen en open vuur of warmte;
- Het aggregaat mag niet bijgevuld worden tijdens het rijden;
- Het aggregaat mag pas worden bijgevuld wanneer het volledig is afgekoeld.

Als er toch een jerrycan met extra brandstof meegenomen wordt, moet deze beschermd worden tegen omvallen door deze op een plek ver van het aggregaat goed vast te zetten.

Elektriciteit

Voor het gebruiken van elektriciteit kunnen haspels gebruikt worden. Het is van belang dat deze haspels volledig zijn afgerold en tijdens gebruik veilig worden gestald op het optochtvoertuig. Niet volledig afgerolde haspels zijn veel voorkomende oorzaken van brand, doordat een opgerolde kabel te heet wordt als er meerdere apparaten op worden aangesloten.

Open vuur

Om brand te voorkomen is het van belang dat open vuur op het optochtvoertuig niet wordt toegestaan.

Gasflessen

In verband met brandveiligheidsrisico's is het verstandig om gasflessen op het optochtvoertuig niet toe te staan. Gasflessen vormen een risico voor brand en zorgen voor een onveilige omgeving.

5 Gezondheid

Met het oog op de gezondheid bij optochten adviseert de GHOR op de gezondheidkundige aspecten. Hierbij is het van belang dat onderstaande punten in ieder geval meegenomen worden in het reglement.

EHBO-koffer

Om eerste hulp bij ongevallen te kunnen verlenen is het verstandig om een EHBO-koffer aanwezig te hebben op het optochtvoertuig. Dit is een koffer met een aantal hulpmiddelen waarmee lichte ongevallen behandeld kunnen worden.

Eerste hulpverleners

Om adequate eerste hulp te kunnen verlenen is het van belang dat er bij optochten Eerste hulpverleners aanwezig zijn. Langs de optochtroute is het van belang dat op verschillende punten genoeg Eerste hulpverleners aanwezig zijn om de volledige route te dekken. Afhankelijk van de afmeting van de optocht kan nagedacht worden over het benodigde aantal hulpverleners.